

Årsrapport for Senter for omsorgsforskning, vest 2017

Organisering og drift

Senter for omsorgsforskning, vest (SOFV) ble etablert i 2008, som en del av en nasjonal struktur med fem regionale Sentre for omsorgsforskning. I 2017 ble det signert en ny partnerskapsavtale som varer til utgangen av 2020. Med flere fusjoner i høyere utdanningssektoren, består SOFV nå av et partnerskap med elleve institusjoner:

- Høgskulen på Vestlandet (vertsinstitusjon)
- VID Betanien og Haraldsplass
- Universitetet i Bergen
- Universitetet i Stavanger
- Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Hordaland
- Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Sogn og Fjordane
- Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Rogaland
- Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Helse Fonna
- Helse Bergen
- Helse Førde
- Helse Fonna

Senteret har en partnerskapsgruppe bestående av representanter fra alle de elleve partnerinstitusjonene og en styringsgruppe som består av representanter fra syv partnerinstitusjonene. Partnerskapsgruppen har hatt ett møte og styringsgruppen tre møter i 2017.

Senteret fikk høsten 2015 ansvar for Høgskulen på Vestlandets strategiske satsning på teknologi i helse og omsorg, dette inkluderer forskning knyttet til fagområdet, velferdsteknologilaboratoriet og den årlig konferansen «Teknologi i helse og omsorg», (tidligere Omsorgsteknologikonferansen). Videreutdanningen innen teknologi i helse og omsorg ligger til Institutt for sykepleie, HVL.

Senteret har ved utgangen av året 15 ansatte fordelt på ca. 12 årsverk knyttet til prosjekter i senterets regi. I tillegg bidrar en rekke faglig tilknyttede fra Høgskulen på Vestlandet og fra partnerinstitusjonene i prosjekter ved senteret.

Ansatte ved senteret

Ledelse

Jacobsen, Frode Fadnes: Forskningsleder og professor, 100 %
Haaland-Kramer, Hilde: Daglig leder, 100%

Administrativt ansatt

Reigstad, Helge Adv. ingeniør, velferdsteknologilaboratoriet, 20%
Solstad, Liv Jorunn Koordinator og leder, velferdsteknologilaboratoriet, 60% til 31.7.2017, fra 1.8.2017 80 %

Vitenskapelig ansatt

Boge, Jeanne Førsteamanuensis, 30 % til 30.9.2017, fra 1.10.2017 15 %
Fagertun, Anette: Forsker, 75%
Førland, Oddvar: Forsker (omsorgsbiblioteket og redaktør Tidsskrift Omsorgsforskning), 100 %
Mekki, Tone Elin: Forsker, 100 %
Skumsnes, Randi Forsker (omsorgsbiblioteket), 20%
Øye, Christine: Forsker, 20 %
Ågotnes, Gudmund: Forsker, 100 % i perioden 1.1-28.2.2017 og 50 % fra 1.3.2017
Solstad, Liv Jorunn Forsker, 20% i perioden 1.8-31.12.2017

Postdoktorer

Yang Guang 100 %
Ågotnes, Gudmund: 50 % fra 1.3.2017

Doktorgradsstipendiater knyttet til senteret

Brandser, Yngvild Ph.d-stipendiat, 100%
Hansen, Roar Ph.d.-stipendiat, 100%
Kawamala, Patience Ph.d.-stipendiat, 100% (fra mars 2017)
Sortland, Oddrunn Elin Ph.d-stipendiat, 75%

Ansatte knyttet til senterets prosjekter (%-andel lønnet i prosjektet, evt. HVL-egenandel er ikke medregnet)

Børsheim, Ingebjørg Høgskolelektor, 10% t.o.m juli 2017
Ciamulski, Tomasz Førsteamanuensis, 10%
Folkestad, Bjarte Forsker, 20% (utleid fra Uni Rokkan)
Hole, Grete Oline Høgskolelektor, 10% t.o.m. juli 2017
Kverndokk, Snorre Professor II, 20% t.o.m juli 2017
Øvsthus, Knut Professor, 14,5 %

Utvalg av ansatte fra partnerinstitusjonene som er faglig tilknyttet senteret i pågående prosjekter:

Alvsvåg, Herdis: Professor, VID Haraldsplass
Birkeland, Arvid, Førstelektor HVL
Bjelland, Anne Karen: Professor, Universitetet i Bergen
Christensen, Karen: Professor, Universitetet i Bergen, Sosiologisk institutt
Danielsen, Britt Viola, høgskolelektor HVL
Drageset, Sigrunn: Førsteamanuensis, HVL
Dåvøy, Grethe: Førstelektor, HVL
Eide, Petrin: Høgskolelektor, HVL
Furnes, Bodil: Førsteamanuensis, Universitetet i Stavanger
Giske, Tove: Førsteamanuensis, VID

Graverholt, Birgitte: Førsteamanuensis, HVL
Hjelle, Kari, førstelektor HVL
Husebø, Bettina, Professor, Universitetet i Bergen
Kjerstad, Egil: Forsker, Uni Rokkansenteret
Martinsen, Kari: Professor emeritus, VID Haraldsplass
Midtbø, Toril: Førstelektor, HVL
Petersen, Karin Anna: Professor, Universitetet i Bergen
Ramvi, Ellen: Førsteamanuensis, Universitetet i Stavanger
Rehnsfeldt, Arne: Professor, HVL
Rykkje, Linda: VID
Råholm, Maj-Britt: Professor, HVL
Anne Marie Sand, Førstelektor HVL
Sandvoll, Anne Marit: Førsteamanuensis, HVL
Skutle, Olbjørg, Høgskolelektor HVL
Synnes, Oddgeir: Førsteamanuensis, VID
Testad, Ingelin: Førsteamanuensis II, Universitetet i Stavanger
Tollefsen, Anita: Høgskolelektor, HVL
Tunland, Hanne, Førstelektor, HVL
Uleland, Venke, Førsteamanuensis Universitetet i Stavanger
Van den Bergh, Graziella: Førsteamanuensis, HVL
Vevatne, Kari: Instituttleder, Universitetet i Stavanger

I tillegg samarbeider vi i prosjekter med flere forskere *utenfor* partnerinstitusjonene.

Forskning og utviklingsarbeid

Forskningsprofil:

Senter for omsorgsforskning, vest konsentrerer sin forskningsinnsats omkring institusjonelle betingelser for kompetanse og kvalitet i omsorgstjenestene, med hovedvekt på eldreomsorg i kommunene. Det er vedtatt strategiplan for perioden 2017-2020 med følgende satsingsområder:

1. Sammenliknende omsorgstjenesteforskning
2. Implementeringsforskning
3. Teknologi i helse og omsorg
4. Individuer og individuelle forløp i omsorgstjenestene
5. Grunnlagstenkning, teori- og metodeutvikling

Forskningsgrupper:

I januar 2016 ble det organisert forskningsgrupper ved Avdeling for helse og sosialfag, HiB. Senteret meldte da inn fire forskningsgrupper som ledes av personer knyttet til senteret. Disse er:

1. Tjenesteforskning: Kommunale helse- og omsorgstjenester i en aldrende befolkning (leder: professor Frode F. Jacobsen)
2. Teknologi, helse og samfunn (ledere: professor Frode F. Jacobsen og professor Knut Øvsthus)
3. Rehabilitering og helsefremming (leder: professor Eva Langeland)
4. Helse og livskvalitet (leder: professor Jorunn Drageset)

I tillegg har Senteret et femte forskningsnettverk med deltakere fra partnerinstitusjonene, «Omsorgens grunnlag, fenomener og vilkår», og som ledes av professor Christine Øye. Det arbeides med å formalisere det som en forskningsgruppe.

Forskningsprosjekter:

Senter for omsorgsforskning, vest *leder* flere forskningsprosjekter rettet mot helse- og omsorgstjenestene i kommunene:

- Et treårig prosjekt Multicare. «Multicultural workforce in Nursing Homes: Contemporary challenges, opportunities and potentials for the future in the Norwegian municipal care sector» om det fleirkulturelle stabsfellesskapet i norske sjukeheimar - muligheter og utfordringer. Startet opp 1.10.16 med forskningsmidler fra NFR Helsevel-programmet. Prosjektet inkluderer partnere fra SOF, øst, UiS, UniRokkan, USHT Førde og Gjøvik, og NIVEL, Nederland. I tillegg til fast ansatte på Senteret som er knyttet til prosjektet, har prosjektet ansatt en stipendiat og post-doc ved HVL og en stipendiat og en post-doc ved parterne.
- Et fireårig ph.d-prosjekt med midler Høgskulen på Vestlandet (okt 2016-sep2020), «Omsorgsarbeid i innovasjonens tidsalder: "Morgendagens eldreomsorg" og dagens realiteter innen kommunal helse- og omsorgssektor i Norge».
- Et flerårig prosjekt med tittel “Radcare: Care support for elderly and disabled people by radar sensor technology” med fokus på ny teknologiutvikling og implementering av denne til mennesker med hjelpebehov. Prosjektet er et polsk-norsk samarbeidprosjekt som hadde oppstart i 2013 og som er finansiert av EØS-samarbeidsmidler. Prosjektet ble formelt avsluttet i mai 2016, men man har fortsatt arbeidet da det var en del restmidler igjen. Det planlegges nå en pilotering i Bergen kommune.
- Et treårig prosjekt som skal se på alarmmottak (responscenter) som sentral utfordring i Lindås kommune (Lindås II). Startet opp 1.1.2016 med forskningsmidler fra Regionalt forskningsfond Vestlandet. Det er knyttet en stipendiat og en post-doc til prosjektet. Prosjektet er noe forsinket pga tekniske utfordringer i kommunen
- Et fireårig partnerskapsbasert innovasjons- og forskningsprosjekt «Medvirk-Dem; Brukermedvirkning i utforming av kommunale helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende». Prosjektet er et samarbeid mellom Vaksdal kommune, HVL ved Institutt for helse og omsorgsvitenskap, campus Stord og Senter for alders og sykehjemsmedisin ved Universitetet i Bergen.
- Forskernettverket «Omsorgens grunnlag, fenomener og vilkår» arbeider med grunnlagstenkning innenfor omsorgsfeltet. Gruppen har eksistert siden 2009 og består av vitenskapelig ansatte fra seks av senterets partnerinstitusjoner. Det arrangeres seminarer og publiseres artikler og antologier. I 2017 ble temanummeret. I 2017 ble et temanummer publisert fra nettverket i International Practice Development Journal, og det ble arrangerte et internasjonale seminaret, «Care Philosophy» 9.-10. mai, med forskere fra Canada, USA, Tyskland og Sverige.

Senter for omsorgsforskning, vest er *partner* i prosjektene:

- Et toårig oppdrag for Helsedirektoratet, Trygghetsstandard, følgeforskning knyttet til pilotering av kvalitetssikringssystem i sykehjem. Koordineres av SOF, øst. Avsluttes juni 2018.
- Et treårig prosjekt, PRICARE. Tildelt NFR Helsevel-midler. Oppstart 2017. Koordineres av SOF, øst, inkluderer også Uni Rokkan, KORA (Danmark), HIOA, City of Cardiff, Wales.
- Voluntary work in Norwegian long term care – prevalence, forms, interaction with professionals and potentials for the future, ledet av Senter for omsorgsforskning Øst. Prosjektet er treårig med midler fra Norges Forskningsråd og fokuserer på Frivillig innsats og familieomsorg i pleie- og omsorgsektoren. Prosjektet avsluttes i 2018.

- Re-imagining Long-Term Residential Care: An International Study of Promising Practices. Prosjektet er 7-årig (2010-2018) og finansieres av det Kanadiske forskningsrådet. Det er initiert og ledet av forskere ved York University, Toronto, Canada. Foruten Canada er også USA, Storbritannia, Tyskland, Sverige og Norge med i prosjektet, og Senter for omsorgsforskning Vest representerer den norske parten. Prosjektet fokuserer på institusjonsbasert eldreomsorg. Definerte områder som studeres er finansiering, organisering, tjenesteyting og regulering/monitorering. Deltakerlandenes ”lovende praksiser” (”promising practices”) studeres i et sammenlignende perspektiv.
- Prosjektet «Changing places» (2017-2020), et prosjekt finansiert av kanadisk forskningsråd og ledet av York University, Toronto.
- Et treårig prosjekt “Health Promotion - Worthwhile? Reorienting the community health care services”, finansiert av NFR og ledet av NTNU.
- Et treårig prosjekt “Sjef i eget liv”, finansiert av RFF Vest og ledet av SINTEF.
- Det ettårige forprosjektet «Sykehjemsbeboere i et forløpsperspektiv», finansiert av RFF Vest og ledet av Senter for kunnskapsbasert praksis.

I tillegg leder og deltar senteret i en rekke andre forsknings- og utviklingsprosjekter av kortere varighet. Disse er finansiert av samarbeidspartnere som Helse og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, Fylkesmannen i Hordaland og Helse Bergen, som f.eks. «Aktivitet og fellesskap for eldre. Oppsummering av kunnskap og forskningsresultater som del av kunnskapsgrunnlaget for Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre» (HOD), «Evaluerer av normtider» (Bergen kommune), «Morgendagens eldre i Vaksdal - En innbyggerundersøkelse blant 67-75 om forventninger til morgendagens helse- og omsorgstjenester, bolig og teknologi.» (Vaksdal kommune), og universell utforming og velferdsteknologi. Vi er også medlem av Norwegian Smart Care Cluster og arrangerer også den årlige konferansen «Teknologi i helse og omsorg».

Senteret gir *forskningsfaglig bistand og veiledning overfor de fire utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) på Vestlandet* og koordinerer semestervise nettverkssamlinger mellom sentrene. Foruten utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester og Senter for omsorgsforskning, vest deltar Fylkesmennene i Rogaland, Hordaland og Sogn- og Fjordane og KS-vest på disse samlingene. Utviklingssentrene og senteret samarbeider også i flere prosjekter og publiserer sammen.

De fem sentrene har dessuten etablert et nytt tidsskrift for omsorgsforskning, som kom ut med tre nummer i 2017. Tidsskriftet er på nivå I. I 2017 sluttet den første redaktøren Tor Inge Romøren av tidsskriftet, og Oddvar Førland ble oppnevnt som ny redaktør. Forskningsleder sitter i redaksjonskomiteen og flere fra senteret er referees og andre har publisert i tidsskriftet. De fem sentrene arbeider også med utviklingen av Omsorgsbiblioteket: Nasjonalt dokumentasjonssenter for forskning, utvikling og innovasjon i helse- og omsorgstjenestene i kommunene. Biblioteket ble lansert i oktober 2016, og er en del av helsebiblioteket.no. SOFV har bidratt som emneredaktør for emnene «hverdagsrehabilitering» og «forebyggende og helsefremmende hjemmebesøk til eldre». Senteret utvide med to nye temaer i 2018.

Formidling og nettverksarbeid

Senter for omsorgsforskning, vest er medlem/partner i følgende internasjonale forskningsnettverk:

- Re-imagining Long-Term Residential Care: An International Study of Promising Practices (seks-landssamarbeid ledet av fra professor Pat Armstrong, York University, Toronto, Canada).
- Nordic Research Network on Marketisation in Eldercare ledet av professor Marta Szebehely, Stockholms universitet, Sverige
- Knowledge Utilization Colloquia som er et internasjonalt nettverk for implementeringsforskere.
- ReAble (hverdagsrehabilitering)
- MOU med University of California, San Francisco, School of Nursing
- European Forum for Primary Care
- International Community of Practice Development ledet av professor Brendan McCormack, Queen Margaret University, Edinburgh
- Leder søknadsprosessen med Erasmus – Partnerskap knyttet til Implementering med Sverige (Høgskolan i Dalarna og Karolinska Institutet) og UK (Bangor university) som partnere.

Senter for omsorgsforskning, vest med sine partnerinstitusjoner har i 2017 publisert en rekke vitenskapelige artikler og bokkapitler i vitenskapelige antologier. Et utvalg av dette presenteres under. Ansatte har i 2017 deltatt med innlegg og postere på konferanser i inn- og utland. Vi har i 2017 vært medarrangør på Helse- og omsorgskonferansen i Hordaland, i samarbeid med USHT-Hordaland, Fylkesmannen i Hordaland og KS Vest. Vi har også hatt ansvar for Teknologi i helse og omsorg-konferansen ved HVL i mai 2017.

Senteret har også bidratt med kronikker og reportasjer i aviser/massemedia, bl.a. Frode F. Jacobsen (<https://frifagbevegelse.no/nyheter/hoyre-og-frp-mener-konkurranse-gir-bedre-kvalitet-i-eldreomsorgen-det-er-det-ikke-grunnlag-for-sier-professor-i-eldreomsorg-6.158.485565.9d3cd9e1c1>), Oddvar Førland (Normtider til besvær).

Flere ansatte har sittet i nasjonal arbeidsgrupper; bl.a ekspertgruppe for helhetlige, koordinerte og trygge pasientforløp i kommunene (Kunnskapssenteret), referansegruppe for Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse (NAKMI) knyttet til Demens og eldre innvandrere, ekspertgruppe i Norges forskningsråd (Innovasjonsprosjekter i offentlig sektor), fag- og styringsrådsgrupper for alle av Utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester regionen, arbeidsgruppe i Helsedirektoratet som utarbeidet nytt samfunnsoppdrag for Utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester, Sektorstyret for helse og omsorg (Standard Norge) og Riksrevisjonen (referansegruppe for forvaltningsrevisjonen «Tilgjengelighet og kvalitet i eldreomsorgen»).

Senteret deltok også aktivt i arbeidet med søknad om det tredje (helse og sosial) og fjerde (ansvarlig innovasjon og regional utvikling) ph.d.-program ved Høgskulen på Vestlandet som ble sendt inn i oktober 2017, og vil også bidra sterkt inn i programmene ved opprettelsen. Senteret har også sendt inn eller bidratt i flere søknader som både har fått tilslag og avslag. På slutten av 2017, fikk vi den gledelige meldingen om at tre søknader som vi var en del av gikk gjennom og nye prosjekter vil starte opp i løpet av 2018.

Utvalg av publikasjoner:

Merk: I oversikten over utvalgte publikasjoner er forfattere ansatt ved Senter for omsorgsforskning, vest, som inkluderer senterets partnere, fremhevet med fet skrift.

Publiserte vitenskapelige artikler (34):

1. Andre, Beate; **Jacobsen, Frode**; Sjøvold, Endre; Haugan, Gørill. (2017) Medfører livsgledesertifisering bedre arbeidsmetoder og holdninger i sykehjem? *Geriatrisk sykepleie* 2017 (3)
2. **Berge, M. S.** (2017). Telecare—where, when, why and for whom does it work? A realist evaluation of a Norwegian project. *Journal of Rehabilitation and Assistive Technologies Engineering*, 4, 2055668317693737.
3. **Birkeland, A, Førland, O., Tuntland, H Jacobsen, F., Langeland, E.** (2017) Interdisciplinary collaboration in reablement – a qualitative study. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*, https://www.dovepress.com/articles.php?article_id=32714
4. Blytt KM, Selbæk G, **Drageset J**, Natvig GK, Husebo BS. [Comorbid Dementia and Cancer in Residents of Nursing Homes: Secondary Analyses of a Cross-Sectional Study.](#) *Cancer Nurs.* 2017 Jan 31. doi: 10.1097/NCC.0000000000000478. [Epub ahead of print]
5. **Boge, J.** (2017). *Utfordringer ved tannpuss i sjukeheim.* *Geriatrisk sykepleie*, nr 2, 16 - 23
6. Bruvik F, **Drageset J**, Abrahamsen F J. From hospitals to nursing homes – the consequences of the Care Coordination Reform Following the Care Coordination Reform, more frail elderly patients have died after discharge from hospitals to nursing homes and more have been discharged to return home. 2017 *Tidsskrift for sykepleieforskning Sykepleien.no/ Forskning* 10.4220/Sykepleienf.2017.60613
7. Bygstad-Landro, M. & **Giske, T** (2017) Risking Existence. How to understand and handle depression. *Journal of Clinical Nursing*. August 2017
8. **Christensen, Karen**, Hussein, Shereen og Ismail, Mohamed. (2017). Migrants' decision-process shaping work destination choice: the case of long-term care work in the United Kingdom and Norway. *European Journal of Ageing*, 2016 (2017: vol.14, pp.219-232). <https://doi.org/10.1007/s10433-016-0405-0>
9. **Christensen, Karen** (2017). Life trajectories of migrant care workers in the long-term care sectors in Norway and the UK. *Social Policy and Society*. <https://doi.org/10.1017/S1474746417000252>
10. **Drageset J**, Eide GE, Corbett A. [Health-related quality of life among cognitively intact nursing home residents with and without cancer - a 6-year longitudinal study.](#) *Patient Relat Outcome Meas.* 2017 Apr 27;8:63-69. doi: 10.2147/PROM.S125500. eCollection 2017.
11. **Fagertun, Anette.** The anti-politics of healthcare and its blurring effects on care work in Norway. *International Practice Development Journal* 2017 ;Volum 7. Suppl. 2
12. **Fagertun, Anette.** Waves of dispossession: The conversion of land and labor in Bali's recent history. *Social Analysis: Journal of Cultural and Social Practice* 2017 ;Volum 61.(3) s. 108-125
13. Guldhav, Kristin Vassbotn; **Jepsen, Randi; Ytrehus, Siri; Grov, Ellen Karine.** Access to information and counselling - older cancer patients' self-report: A cross-sectional survey. *BMC Nursing* 2017 ;Volum 16.(1)
14. **Guldhav, Kristin Vassbotn; Jepsen, Randi; Ytrehus, Siri; Grov, Ellen Karine.** Access to information and counselling - older cancer patients' self-report: A cross-sectional survey. *BMC Nursing* 2017; Volum 16.(1)

15. Harrington, Charlene; **Jacobsen, Frode F.**; Panos, Justin; Pollock, Allyson; Sutaria, Shailen; Szebehely, Marta (2017). Marketization in long-term care: a cross-country comparison of large for-profit nursing home chains. *Health Services Insights*. DOI: 10.1177/1178632917710533.
16. **Hjelle, K. M., Alvsvåg, H., & Førland, O.** (2017). The relatives' voice: how do relatives experience participation in reablement? A qualitative study. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*, 10, 1-11. doi:10.2147/jmdh.s122385 <https://www.dovepress.com/the-relatives-voice-how-do-relatives-experience-participation-in-peer-reviewed-fulltext-article-JMDH> *
17. **Jacobsen, Frode F.** (2017). Active ageing. *International Practice Development Journal (IPDJ)*. Published online 13th September 2017. Doi: <https://doi.org/10.19043/ipdj.7SP>.
18. **Jacobsen, Frode F.; Mekki, Tone-E.; Førland, Oddvar; Folkestad, Bjarte;** Kirkevold, Øyvind; **Skår, Randi;** Tveit, Eva M. & **Øye, Christine** (2017). A mixed method study of an education intervention to reduce use of restraint and implement person-centered dementia care in nursing homes. *BMC Nursing* 16:55, DOI 10.1186/s12912-017-0244-0.
19. **Jacobsen, Frode F.;** Day, Suzanne; Laxer, Kathrine; Lloyd, Liz; Goldmann, Monika; Szebehely, Marta; Choiniere, Jaqueline A.; Rousenau, Pauline V. (2017): Job autonomy of long-term residential care assistive personnel: a six country comparison. *Ageing International*. DOI: 10.1007/s12126-017-9291-9. Lead author.
20. **Mekki, T.E., Øye, C., Kristensen, B., B., Dahl, H., Håland, A., Nordin, K., M., A., Strandos, M.,** Terum, T.M., Ydstebø, A-E., & McCormack, B. (2017). DOI: 10.1111/jan.13340 «The impact of context and facilitation on an education intervention to reduce restraint and agitation in nursing homes», *Journal of Advanced Nursing*
21. **Netteland, Grete.** Improving Handovers Between Hospitals and Primary Care: Implementation of E-Messages and the Importance of Training. *Studies in Health Technology and Informatics* 2017; Volum 235. s. 564-568
22. Robinson, HS., Coward, C., Bjorbækmo, WS, **Langeland, E.** (2017). Sense of Coherence, resistance resources and deficits among people on long term sick leave. *Cogent Medicine*, <https://www.cogentoa.com/article/10.1080/2331205X.2017.1308082>
23. **Rykkje, Linda.** (2017). The tacit care knowledge in reflective writing – a practical wisdom. *International Practice Development Journal* (ISSN 2046-9292) <http://www.fons.org/library/journal-issues.aspx>
24. **Sandvoll, Anne Marie.** Tacit practice in care homes. *International Practice Development Journal* 2017; Volum 7. s. -
25. **Sudmann, Tobba Therkildsen, Børsheim, Ingebjørg Træland, Ciamulski, Tomasz,** Wagner, Jakub, **Øvsthus, Knut, & Jacobsen, Frode Fadnes.** (2017). Ultra Wide Band Radar Monitoring of movements in homes of elderly and disabled people: A health care perspective. In Piotr Bilski & Francesca Guerriero (Eds.), *Computer Systems for Healthcare and Medicine* (pp. 1-30). Aalborg, Danmark: River Publisher.
26. **Sudmann, T. T. and I. T. Børsheim** (2017). "It's good to be useful": Activity provision for people living with dementia on green care farms in Norway." *International Journal of Practice Development* September.
27. **Tuntland H, Kjekken I, Langeland E, Folkestad B, Espehaug B, Førland O, Aaslund MK** Predictors of outcomes following reablement in community-dwelling older adults (2017). *Clinical Interventions in Aging*, 12, 1-9.
28. Wagner, Jakub; Mazurek, Paweł; Miękina, Andrzej; Morawski, Roman Z.; **Jacobsen, Frode F.; Sudmann, Tobba T.; Børsheim, Ingebjørg T.; Øvsthus, Knut & Ciamulski, Tomasz** (2017). Comparison of two techniques for monitoring of human movements. *Measurement*. Published online, <http://dx.doi.org/10.1016/j.measurement.2017.04.024>.

29. **Øye, C., Jacobsen, F. F & Mekki, T.E.** (2017). Do organizational constraints explain the use of restraint? A comparative ethnographic study from three nursing homes in Norway, *Journal of clinical nursing*, DOI: 10.1111/jocn.13504
30. **Øyen, Karianne Røssummoen; Solheim, Marit; Sunde, Olivia Sissil; Moricz, Sara.** Understanding attitudes toward information and communication technology in home-care: information and communication technology as a market good within Norwegian welfare services. *Informatics for Health and Social Care* 2017
31. **Øygard, Sissel Hjelle; Andersen, John Roger; Sandvoll, Anne Marie; Ytrehus, Siri.** Manglande registrering av fall i sjukeheim. *Sykepleien Forskning* 2017; Volum 12. s. e-62446-
32. **Ågotnes, G. & Øye, C.** (2017). "Facilitating resident community in nursing homes; a slippery slope? An analysis on collectivistic and individualistic approaches", *Health*, DOI: 10.1177/1363459317708825
33. **Ågotnes, G.** 2017. "Same, same but different: Norwegian nursing homes betwixt equality and autonomy." *Ageing International*. Available online 5/5-2017. DOI: 10.1007/s12126-017-9292-8
34. **Ågotnes, G. & Jacobsen, F.** 2017. "A Norwegian view on Canadian long-term residential care." *Journal of Canadian Studies*. Vol. 50. Issue 2.

Rapporter (2)

1. **Førland, Oddvar, Fagertun, Anette, Hansen, Roar og Kverndokk, Snorre** (2017). Normtider til besvær. Evaluering av endringene i normtider for hjemmetjenestene i Bergen kommune. Senter for omsorgsforskning rapportserie nr. 4, 2017
<http://hdl.handle.net/11250/2444232>
2. **Sudmann, Tobba T.** (2017). Aktivitet og fellesskap for eldre. Oppdrag fra Helsedirektoratet. Senter for omsorgsforskning rapportserie nr.6, 2017

Publiserte vitenskapelige antologier og kapitler i vitenskapelige antologier (6)

1. **Alvsvåg, H.** (2017) Kärlek. I Lena Wiklund Gustin og Ingegerd Bergbom (red.) *Vårdvetenskapliga begrepp i teori og praktik*. Stockholm: Studentlitteratur. S.327 – 340. Revidert kapittel.
2. Førsum, Linn Hege; **Ytrehus, Siri.** Å "skape rom" for meningsfull samhandling. I: *Pårørende i kommunale helse- og omsorgstjenester: forpliktelser og ansvar i et utydelig landskap*. Gyldendal Norsk Forlag A/S 2017 ISBN 9788205485310. s. 96-122
3. **Langeland, E** (2017). Salutogenese og tilhørighet. I Tellnes, G.: Helsefremmende samhandling, Fagbokforlaget, s. 38-45
4. Magnussen, A.-M. and **T. T. Sudmann** (2017). Prioritering av helsetjenester: rettslig regulering, e-helse og e-helsekompetanse Prioritering av helsetjenester. A. M. Magnussen, H. S. Aasen and K. Bærøe. Fagbokforlaget, Bergen.
5. **Sudmann, T.T., Børshiem, I. T., Ciamulski, T., Wagner, J., Øvsthus, K., & Jacobsen, F. F.** (2017). Ultra Wide Band Radar Monitoring of movements in homes of elderly and disabled people: A health care perspective. In P. Bilski & F. Guerriero (Eds.), *Computer Systems for Healthcare and Medicine*. Aalborg, Danmark: River Publisher: 1-30
6. Wærness, Kari og **Christensen, Karen.** Omsorg i ett globalt perspektiv, pp.19-34 i Johansson (red.) *Social omsorg i sosialt arbete: grunder och fördjupningar*. Malmö: Gleerup. 2017.

Monografier/Ph.d.-avhandlinger (4)

1. **Tuntland, Hanne.** Reablement in home-dwelling older adults (avhandling 2017, Universitetet i Bergen)
2. **Berge, Mari S.,** Challenges and possibilities in telecare: Realist evaluation of a Norwegian telecare project (avhandling 2017, University of Stirling)
3. **Kollbotn, Olina.** Handlingsrom og læringsmuleghetar. Ein studie av vilkår for læring og kunnskapsutvikling ved sosialkontor og sjukeheim. Doktorgradsavhandling.Trondheim: NTNU Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologileiing. Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap 2016 (ISBN 978-82-326-1922-1) 330 s.
4. **Ågotnes, G.** 2017. The institutional Practice: On nursing homes and hospitalizations. Cappelen Damm Akademisk Open Access.

Brukerrettede formidlinger (21)

1. **Moen, Ewy Førde.** Nye pasientroller,- nye sjukepleieroller. Særskilte utfordringar ved inkludering av dei eldste pacemakerbærarane i telemonitoreringssystem. Landskongressen for kardiologiske sykepleiere; Trondheim, 2017-04-26 - 2017-04-28
2. **Fjose, Marianne; Grov, Ellen Karine; Eilertsen, Grethe; Kirkevold, Marit.** Hvordan opplever eldre kreftpasienter i palliativ fase og nærmeste familiemedlemmer oppfølgingen fra helsetjenesten. Regionsamling i palliasjon, Helseregion Vest; 2017-03-29 - 2017-03-30
3. **Førland, Oddvar & Folkestad, Bjarte:** Trust and distrust towards the Norwegian health and and social services. Presentation at The European Forum for Primary Care (EFPC) 2017 Porto Conference 24th-26th of September 2017.
4. **Førland, Oddvar** og Folkestad, Bjarte (2017): Tillit og mistillit til velferdsstatens tjenester. Paperframlegg på den første nasjonale konferansen i helsetjenesteforskning, Trondheim 14. og 15. mai 2017.
5. **Førland, Oddvar** (2017): Hva viser forskningen om hverdagsrehabilitering og samfunnskritiske perspektiver på hverdagsrehabilitering; Arendalskonferansen fordypningsseminar bølgekraft. Oslo 9. februar 2017.
6. **Guldhav, Kristin Vassbotn;** Eldre kreftpasientar – i kva grad får dei informasjon og rådgjeving frå heimetjenestene? SESAM-konferansen, Stavanger, 2017-06-08 - 2017-06-09
7. **Hovland, Gro.** Handtering av akutte og livstruande hendingar-bruk av systematisk kartleggingsverktøy. Eldreomsorgens ABC; 2017-09-21 - 2017-09-22
8. **Hovland, Gro.** Akuttsjukepleie i kommunehelsetenesta. Fagnettverk innan eldremedisin/eldreomsorg; 2017-03-16 - 2017-03-16
9. **Kollbotn, Olina.** Leiing og læringsvilkår, leiar som tilretteleggjar for læring og kunnskapsutvikling på grasrotplan i helse- og sosialorganisasjonen. Samhandlingskonferansen 2017 -04-21
10. **Midtbø, Toril.** Dagaktivitetssenter - eit tilbod for alle?. Innlandets demenskonferanse 2017; 2017-01-24 - 2017-01-25
11. **Midtbø, Toril.** Demens, symptom, aktivitet: når bør pårørende søkje hjelp?. Folkemøte; 2017-02-28 - 2017-02-28
12. **Midtbø, Toril.** Den som er veldig sterk må også vere veldig snill - sjølvråderett når ein er gamal og gløymisk. Fjaler kommune; 2017-02-28 - 2017-02-28
13. **Netteland, Grete.** Improving Handovers Between Hospitals and Primary Care: Implementation of E-Messages and the Importance of Training. Informatics for Health 2017; 2017-04-24 - 2017-04-26

14. **Råholm, Maj-Britt;** Lohne, Vibeke; Caspari, Synnøve; Sæteren, Berit; Tolo Heggstad, Anne Kari; Lindwall, Lillemor; Rehnsfeldt, Arne; Høy, Bente; Slettebø, Åshild; Nåden, Dagfinn.
Perspectives of Dignity of Residents Living in Nursing Homes-Experiences of Family Caregivers. 18th Nursing Ethics Conference, 15-16 September 2017 - Leuven, Belgium; 2017-09-15 - 2017-09-17
15. **Søvde, Bente Egge; Hovland, Gro; Ullebust, Berit; Råholm, Maj-Britt.** Presentasjon av forskningsfunn frå pårørandeintervju i Førde komm. Pårørandedag i Førde kommune; 2017-05-10 - 2017-05-10
16. **Søvde, Bente Egge; Hovland, Gro; Råholm, Maj-Britt; Ullebust, Berit.** Undignifying care: an ethical dilemma experienced by relatives in home health care. 18th Nursing Ethics Conference & 3rd International Ethics in Care Conference; 2017-09-14 - 2017-09-16
17. **Sæterbakken, Atle Hole; Mo, Dag André; Andersen, Vidar.** Independent Self-Reliant Active Elderly - baseline values. Fjordkonferansen; 2017-06-20 - 2017-06-21
18. **Valaker I,** Norekvål TM, **Råholm M-B,** Nordrehaug JE, Rotevatn S, and Fridlund B. Continuity of care after percutaneous coronary intervention. The patient's perspective across secondary and primary care settings. European Journal of Cardiovascular Nursing, 1-9, January-01-2017
19. **Valaker Irene,** Norekvål TM, **Råholm M-B,** Nordrehaug JE, Rotevatn S og Fridlund B (2017). Relational continuity with healthcare providers after percutaneous coronary interventions: the patient perspective. EuroHeart Care Conference, Poster presentation.
20. **Valaker Irene.** Kontinuitet og sammenhengende tjenestetilbud sett fra pasientens ståsted». Samhandlingskonferansen i regi av Helse Førde, Høgskolen på Vestlandet, Sogn og Fjordene Fylkeskommune, KS og Fylkesmannen i Sogn og Fjordene (2017).
21. **Ytrehus, Siri.** Innovation and ICT use in home care for the elderly in Norway. Policy, status, challenges and conditions. China-EU Innovation Forum on Active and Healthy Ageing Nanjing, China, 1 and 2 July 2017; 2017-07-01 - 2017-07-02

Allmenrettede formidlinger (32)

1. **Alvsvåg, H.** (2017) «Mellomrommet mellom oss – forutsetning for etisk relasjon». 10. erfaringskonferanse i helsefremmende og forebyggende arbeid til eldre innen helse, velferd og kultur. Svolvær, 4. – 5. september 2017.09.29. 110 deltakere. Invitert foreleser.
2. **Boge, J.** (2.6.2017). Accessibility to toilets. 4th Arctic Pelvic Floor Meeting – APFM, Bergen, *Interdisciplinary updates in assessment and treatment of incontinence and pelvic floor disorders*
3. **Fagertun, Anette.** Debating feminism and care philosophy - Fagertun & Banerjee. Care Philosophy; 9.5.2017
4. **Fagertun, Anette.** Multicultural workforce in the Norwegian healthcare sector: flexible labour, gender and social inequality. Discussing the MultiCare project.. Bergen Anthropology Day; 2017-09-15
5. **Fagertun, Anette; McGilton, Katherine.** Staffing and practice models in long term care - towards common data elements in comparative research. Pre-conference workshop: Common data elements for International research in long-term care homes: Advancing Person-centered Care; 2017-07-23 - 2017-07-27
6. **Fjose, Marianne.** Eldre kreftpasientar i palliativ fase og dei næraste familiemedlemmane sitt behov for hjelp og støtte. Forskingsdagane 2017-09-29
7. **Haaland-Kramer, Hilde** (2017). Presentasjon «Morgendagens eldre – en innbyggerundersøkelse». Kommunestyret, Vaksdal. 13-11-17.

8. **Haaland-Kramer, Hilde.** (2017). Innlegg «Citizen survey of the new retirees in a mid-size Norwegian municipality». European Forum for Primary Care, 25.09.17, Porto
9. **Haaland-Kramer, Hilde & Hauglum, Sorun** (2017). Innlegg «Morgendagens eldre – en innbyggerundersøkelse». Helse- og omsorgskonferansen. 11-05-17. Os
10. **Håkanson M, Sudmann TT, Tillberg P.** Fysioterapi og bruk av hest i Norden, Stiftelsen Hippocampus, Stiftelsen Norsk-Svensk hesteforskning, august og november
11. **Kyte, Lars K og Kleiven. Ole T.** Sjukepleieverdiar under press. Forskingsdagane 2017-09-29
12. **Kyrkjebø, Dagrun.** Pils & Politikk - Framtidas omsorgstenester. Pils & Politikk - debatt; 2017-01-30 - 2017-01-30
13. **Langeland E.** (2017). The Salutogenic Model of health as developed by Aron Antonovsky The Salutogenic Model of health in the period after Antonovsky. Undervisning på engelsk på master I helsefremming ved HEMIL senteret UiB. Carl L Godskes hus, avd.307. 2.2.
14. **Langeland E.** (2017). Salutogenese, helse og mestring: Å leve med langvarige helsutfordringer. Gjesteforelesning ved master i Helsevitenskap.UiS, 23.3
15. **Langeland E.** (2017). Følgerevaluering av hverdagsrehabilitering. Omsorgskonferansen 2017 i Telemark, Quality Hotel Skjærgården i Langesund, 5.- 6. April.
16. **Langeland E. Tuntland, H, Folkestad, B; Førland, O; Jacobsen, FF.;** Kjekken, I (2017). A multicenter investigation of reablement in Norway:a clinical controlled trial. Innovation and Sustainability. 3rd Transforming Care Conference; 26/6 - 28.6 Polytechnic of Milan, Italy
17. **Rykkje, Linda.** Innlegg “Love in connectedness”. Workshop 8th international nursing student conference in spiritual care (22.09.17, København)
18. **Rykkje, Linda** og Hjort, Gunhild. Innlegg «Trygghet i eget hjem. Utpøving av videokommunikasjon mellom hjemmetjenesten og hjemmeboende brukere med KOLS». Helse- og omsorgskonferansen (11.05.17, Os)
19. **Sudmann TT.** It’s nice to be a farmhand. It’s nice to be a guest. Day care at farms for persons living with dementia. Nasjonalt seminar i geratri og alderspsykiatri, Kavliseminaret Bekkjærvi, 23.05
20. **Sudmann TT.** Martinaseminaret for fysioterapeuter, Martina Hansen hospital Bærum, 29.05
21. **Sudmann TT.** Fysioterapidagarna Stockholm, symposium equine-facilitated physiotherapy
22. **Søvde, Bente Egge og Hovland Gro.** Streben for å oppretthalde eit verdig liv. Kommunale helsetenester sett ifrå pårørande si side. Forskingsdagane 2017-09-29
23. **Terum, Toril.** Eit demensvennleg samfunn eit samarbeid mellom Førde kommune/Nasjonalforeningen for folkehelsen / Demensforeningen i Sunnfjord, 2017
24. **Terum, Toril .** Samanhengen mellom nevropsykiatriske symptom ved demens og stress blant pårørande. Forskingsdagane 2017-09-29
25. **Terum, Toril.** Samanhengen mellom nevropsykiatriske symptom ved demens og stress blant pårørande. Forskingsdagane 2017-09-29
26. **Vallestad , Wenche H.** og Sunnarvik, Marit Anita. Verdigheit til siste andedrag – ein fenomenografisk studie av intensivsjukepleiarens oppfatningar. Forskingsdagane 2017-09-29
27. **Vallestad , Wenche H. og Sunnarvik, Marit Anita.** Verdigheit til siste andedrag – ein fenomenografisk studie av intensivsjukepleiarens oppfatningar. Forskingsdagane 2017-09-29

28. **Øye, C.** Innlegg, tittel «Hvordan styrke brukerinvolveringen i forskningen og på utdanningen i rus- og psykisk helsearbeid?» Fagdag mental helse, Bergen, 16. januar, 2017
29. **Øye, C.** Innlegg, tittel «FICHS: Facilitation in community health services», HVL seminar dag Fakultet for helse- og sosialfag, Bergen, 14. februar, 2017
30. **Øye, C.** Innlegg, tittel «Involvering i miljøet: for hvem, hvordan og hvorfor? Noen eksempler fra feltarbeid i sykehjem», Konferanse brukerinvolvering i eldreomsorgen, Sogn & Fjordane, 6. april, 2017
31. **Øye, C.** Innlegg, tittel: «Tvang og menneskerettigheter. De daglige utfordringene» Verdhetskonferansen, Bergen, 26. april, 2017
32. **Øye, C.** Innlegg, tittel «Gråsonetvang: Et nytt begrep – men et kjent landskap?» Fagdag Bymisjonen Oslo, 6. juni, 2017

Oppslag i massemedia (15)

1. Båtevik, F. O., Giskeødegård, M. F., Halvorsen, L. J., **Sudmann, T. T., & Børsheim, I. T.** (2017, 03.03.2017). Inn på tunet - korleis finne fram utan kart, Kronikk. *Nationen*.
2. **Førland, Oddvar.** (2017) Normtider. <https://sykepleien.no/2017/05/stoppeklokke-gir-darligere-tilbud> (Sykepleien)
3. **Førland, Oddvar.** (2017) Normtider. <https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/BQpmG/Ni-av-ti-har-fatt-det-verre-pa-jobb> (Bergen tidende)
4. **Førland, Oddvar.** (2017) Normtider. <https://www.bt.no/btmeninger/leder/i/oXjWK/Nodvendig-helsereform> (Bergen tidende)
5. **Førland, Oddvar.** (2017) Normtider. <https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/p3qWo/Legger-vekk-stoppeklokken-for-hjemmetjenesten> (Bergen tidende)
6. **Førland, Oddvar.** (2017) Normtider. <https://www.nrk.no/hordaland/9-av-10-har-fatt-det-verre-etter-at-kommunen-innforte-nye-stoppeklokker-1.13537872> (NRK)
7. **Førland, Oddvar.** (2017) Normtider. <https://www.nrk.no/hordaland/avvikler-de-utskjelte-normtidene-i-hjemmetjenesten-i-bergen-1.13699398> (NRK)
8. **Førland, Oddvar.** (2017) Normtider. <https://www.ba.no/eldreomsorg/helsevesen/bergen-kommune/ny-rapport-9-av-10-ansatte-i-hjemmesykepleien-mener-hverdagen-har-blitt-verre/s/5-8-586186> (BA)
9. **Haaland-Kramer, Hilde.** Spør om kva morgondagens eldre meiner. Vaksdalsposten, mars 2017.
10. **Holekve, Ingvild.** Gi pårørende ei stemme. Kronikk, Sogn avis 2017-09-27
11. **Jacobsen, Frode F.** Høyre og Frp mener konkurranse gir bedre kvalitet i eldreomsorgen. Det er det ikke grunnlag for, sier professor. FriFagbevegelse. 07.09.2017
<https://frifagbevegelse.no/nyheter/hoyre-og-frp-mener-konkurranse-gir-bedre-kvalitet-i-eldreomsorgen-det-er-det-ikke-grunnlag-for-sier-professor-i-eldreomsorg-6.158.485565.9d3cd9e1c1>
12. **Melheim, Bente Gunn.** Vi lar dei eldre visne vekk. Kronikk, avisa Firda 2017-09-25
13. **Midtbø, Toril.** Kjenner du nokon som gløymmer? Kronikk, avisa Firda 2017-09-29
14. **Sudmann TT.** Hva er viktig for deg? Kronikk, Norsk helseinformatikk, nhi.no juni
15. **Terum, Toril.** Sak Vestlandsevnen. Kurs for bedrifter om demente
<https://tv.nrk.no/serie/distriktssnyheter-vestlandsrevyen/DKHO99052917/29-05-2017#t=6m19s> 29. mai 2017